

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **M. B.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 15. 10. 2021, č. j. RN-X, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 6. 1. 2022, č. j. 17 Ad 36/2021 – 10,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyni **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v rozsahu výroku II. v záhlaví uvedené usnesení Krajského soudu v Ostravě, kterým byl zamítnut její návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě.

[2] Krajský soud při posuzování návrhu dospěl k závěru, že stěžovatelka pro ustanovení zástupce sice splňuje podmínku nemajetnosti, takové opatření však není nezbytně nutné k ochraně jejích práv. Stěžovatelka se bez problémů orientuje v právních předpisech, zná svá práva a byla schopna samostatně sepsat dostatečně odborné podání k soudu. O tom dle krajského soudu svědčí i bezvadnost její žaloby. Předmětem řízení zde navíc není právně složitá otázka, ale posouzení jejího zdravotního stavu, k němuž je příslušná posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Ustanovení zástupce (advokáta), který z povahy věci není odborníkem v oblasti zdravotnictví, by stěžovatelce při formulaci námitek, týkajících se medicínských otázek, nepomohlo.

[3] Ve své kasační stížnosti vyslovila stěžovatelka se závěry krajského soudu nesouhlas. Uvedla, že se domáhá přiznání invalidního důchodu pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a to pro problémy duševního rázu (duševní poruchy, poruchy chování a poruchy osobnosti). Sama by proto nebyla schopna bez pomoci blízkých osob sepsat a podat žalobu v této ani v jiné věci. Osoba, která jí byla nápomocna při sepisu žádosti o dávku a žaloby, má sice určité právní vědomosti, ale není advokátem, není obeznámena s řízením ve správním soudnictví a nemůže ji tedy v uvedené věci kompetentně zastupovat. Řízení ve věci invalidního důchodu je pro stěžovatelku složité samo o sobě, natož pak z právního hlediska. Navrhla proto, aby bylo její kasační stížnosti vyhověno a aby jí byl zástupce ustanoven.

[4] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu uplatněného stížnostního bodu a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Stěžovatelka sice neoznačila explicitně důvod své kasační stížnosti, z obsahu jejího podání lze však dovodit, že má na mysli nesprávné posouzení procesní právní otázky podmínek pro ustanovení zástupce pro řízení, tedy důvod podřaditelný § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[5] Úvodem Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle ustálené judikatury tohoto soudu se pro řízení o kasační stížnosti proti procesnímu usnesení krajského soudu nevyžaduje zaplacení soudního poplatku, ani povinné zastoupení advokátem. Kasační stížnost je projednatelná a nebylo třeba odstraňovat její nedostatky.

[6] K věci samé pak uvádí následující: Stěžovatelka ve své kasační stížnosti s poukazem na své duševní onemocnění zpochybňuje svoji schopnost samostatně hájit své zájmy v řízení a upozorňuje na skutečnost, že se sepisem žaloby jí pomáhala jiná osoba. Podle Nejvyššího správního soudu však rozhodovací důvody, na nichž krajský soud svoje rozhodnutí postavil, nevyvrátila a zdejší soud se s nimi plně ztotožňuje.

[7] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. věty první před středníkem, *navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.*

[8] Jak bylo již uvedeno výše, žaloba podaná stěžovatelkou netrpí formálními nedostatky, lze ji bez dalšího projednat a vzhledem k uplynutí lhůty pro podání žaloby nelze její důvody dále rozšiřovat. V tomto směru již tedy žádná právní pomoc není nutná.

[9] Posouzení zákonnosti napadeného správního rozhodnutí pak není závislé na zodpovězení složitých právních otázek, ale stojí na odborném lékařském posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti stěžovatelky, tedy na otázkách převážně skutkových. Lze proto souhlasit s krajským soudem, že zastoupení stěžovatelky advokátem by jí v hájení jejích práv nemohlo výrazně pomoci, neboť o svém zdravotním stavu je informována sama nejlépe a sama také dobře ví, jaké lékařské nálezy a z jakých klinických oborů bude vhodné a účelné k podpoře jejích důchodových nároků doložit. Dokazování v řízení před krajským soudem v oblasti dávek podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem přitom probíhá zákonem stanoveným způsobem, především je v těchto případech jako tzv. povinný důkaz zpracováván posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, s nímž bude stěžovatelka seznámena a k jehož závěrům se bude moci v průběhu řízení před krajským soudem vyjádřit, případně

pokračování

navrhnout jeho doplnění. Jiné důkazy zpravidla prováděny nejsou. Možnost újmy na právech z důvodu neznalosti právních předpisů je tak v tomto typu řízení minimální.

[10] Nejvyšší správní soud proto shodně s krajským soudem uzavírá, že ustanovení zástupce pro řízení o žalobě není k hájení práv stěžovatelky nezbytně třeba, její kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, jako nedůvodnou zamítl.

[11] Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, Nejvyšší správní soud jí proto náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaná nebyla účastníkem řízení o této kasační stížnosti (napadené usnesení řešilo pouze otázku procesních práv stěžovatelky), soud proto o jejích nákladech řízení nerozhodoval.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.). Žalované se rozsudek doručuje pouze na vědomí.

V Brně dne 20. dubna 2022

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu